

Meghalt Gróf Sternberg, az ausztriai antiszemita doyenje

Bécs, április 29. Az elmúlt szombaton meghalt Bécsben Adalbert Sternberg gróf, a régi Ausztria egyik markáns alakja. Sternberg nemrégiben ünnepelte hatvankettedik születésnapját Bécsben. Sternberg egy régi cseh grófi családból származott, apja híres tábornok volt a monarchiának és a fiatal Sternberg nem egyszer jelentette ki, hogy minden körülmények között tul akarja szárnyalni apját hírnévben. Ez az ambíciója a fiatal katonatisztet gyakran összeütközésbe hozta a fennálló renddel, annyira, hogy egy alkalommal feljebbvalóinak megsértése és valami kártyaffér miatt ki is zárták a hadsereg kötelekéből. Adalbert Sternberg ekkor elhagyta Bécsét és kiment a világba, hogy kalandokkal szerezzen hírnevet magának. Résztvett a bur háborúban, ahol fogságba esett. Az angolok azonban később hazabocsátották. Erről a háborúról írta első könyvét. Amikor értesült róla, hogy Marokkóban lázadás tört ki, nyomban odautazott és csatlakozott a felkelőkhöz. Azután a konstantinápolyi ifju-török lázadásban vett részt. Mindezekről feltűnést keltő könyveket és brossurákat tett közzé. Amikor nem kínálkoztak a külföldön különösebb kalandok, elhatározta, hogy megválasztatja magát képviselőnek. Ez sikerült neki és Königratzben mandátumot kapott. Jóllehet, gyöngén bírta a nyelvet, mégis a cseh radikálisok programjával került a parlamentbe. Öblös hangjával, lendületes temperamentumával feltűnést keltett. Ha mondanivalónak szenzációjából kifogyott, akkor egy jó adag antiszemitizmust is megerezett, csak hogy beszéljenek és írjanak róla. És ha valaki kritikát gyakorolt fölötte, Adalbert Sternberg azon haladéktalanul elégtételt vett. Egyszer az osztrák parlament oszlopcsarnokában arculütött egy cseh újságíró, aki barátságosan hangon irt egyik izgága beszédéről. Komolyan természetesen nem igen vették őt, csak amikor 1929-ben nyílt levelet intézett mindazokhoz, akiket megbántott és elsősorban a császártól, majd Reiner főhercegtől, a generálisoktól és mindenkitől, a zsidóktól is, bocsánatot kért. Mindenki azt hitte, hogy ezek után le fog esőndesülni, annál inkább, mert visszavonult a politikai élettől és azt ígerte, hogy csehországi birtokán fog élni. Ezt az ígéretét azonban csak két évig állotta, azután ismét Bécsbe jött, folyóiratot adott ki és újra beállott antiszemitanak. Sok aférja volt, amelyeket karddal és pisz-

tollyal intézett el. Legutóbbi nagyobb botrányáról 1924-ben beszéltek, amikor a Sacher szálloda előtt arculütötte azt a tábornokot, aki mint a beesületbíró-ság elnöke, két évvel ezelőtt a hadseregéből való kizárára ítélte. Az osztrák hatóságok akkor — minthogy Sternberg cseh állampolgárságra optált

— kiutasította az országból. A kiutasító végzést azonban nemokára visszavonták. 1925-ben megint meggyült a baja az osztrák hatóságokkal, mert népgyűléseket, politikai beszédeket tartott és beleavatkozott az osztrák állam belügyeibe. Akkor is kiutasították. De a kancellárhoz írott levelében ígéretet tett, hogy tartózkodni fog mindenféle politizálástól és kérte, hogy ismét Bécsben lakhassék. Ezt a kérést teljesítették. A nyugtalan vérű politikus alkoholmérgezésben halt meg.

A jugoszláv bíróságok másodszor is elutasították Thurn-Taxis herceg százmilliósi keresetét

Belgrád, április 29. Thurn-Taxis Albert hercegnek az állam ellen folytatott közel 50 milliósi perében a belgrádi felbevezési bíróság másodfokon pénteken hozta meg ítéletét.

Mint ismeretes, 1924 novemberében a jugoszláv igazságügyminisztérium feloldotta a szekvesztrum alól Thurn-Taxis herceg jugoszláviai birtokait. A bírósághoz tartozott a Zágráb és Szusak között elterülő óriási erdő is. Ebből az erdősegből 1919-ben a közlekedési minisztérium nagy mennyiségű elsőrendű tölgyfát vágatott ki vasuti pályák céljaira, a szekvesztrumokat akkor kezelő kereskedelmi minisztérium hozzájárulásával. A szekvesztrum feloldása alkalmával — annak előfeltételeként — a herceg nyilatkozatot irt alá, amely szerint lemond minden kártérítésről a szekvesztrum alatt okozott károkért. A herceg szerint ő ehhez a nyilatkozathoz hozzáfűzte, hogy a nyilatkozat nem vonatkozik a közlekedésügyi minisztérium által kivágatott erdőre. A herceg mindjárt a szekvesztrum feloldása után kérte is a kivágatott erdő értékét a minisztériumtól, amely azonban ezt megtagadta. A per folyamán, amelyet erre a her-

ceg megindított, a szakértők a kivágott faanyag értékét, amely 147.448 köbmétert tett ki, a kivágás időpontjában 27.945.000 koronára becsülték, a herceg azonban a szakértői szemle idején fennállott értékre, vagyis 40.561.694 dinárra és járulékaire perelte a kincstárt.

A belgrádi törvényszék első ízben 1928-ban ítélkezett ebben a perben és elutasította a herceget keresetével. A bíróság az ítélet indoklásában többek között kimondotta azt is, hogy a saint-germaini békeszerződés rendezte a két fél kölcsönös jogait és kötelezettségeit és hogy a békeszerződés értelmében a szekvesztrum feloldásával az állam felszabadult minden további kötelezettsége alól a kártérítés tekintetében.

A felbevezési bíróság tegnapi ítéletével a törvényszéknek ezt az ítéletét indoklásával együtt helybenhagyta és a herceget elutasította keresetével.

Cselebonovics Jakov, a herceg belgrádi ügyvédje kijelentette, hogy a semmitörvényű felebez. Ha ott is elveszítene a pert, akkor Thurn-Taxis herceg a genfi nemzetközi választott bírósághoz fog fordulni kártérítési igénye megállapításáért.

Tüneményesen fejlődik a héber irodalom

A klasszikus és a modern irodalom összes remekei le vannak fordítva héber nyelvre

Berlin, április 29. (Az Uj Kelet tudósítójától). A „Berliner Tageblatt” Palesztinába küldött munkatársa, dr. Fritz Simon érdekes cikket közöl a hé-

ber nyelvnek Palesztinában való ujjáéledéséről.

„A vezető héber kiadványok — írja — javarészből Varsóból, Odesszá-

ból és Berlinből Palesztinába költöztek, ahol gazdag irodalmi élet létezik. Az eredeti héber művek kiadásán kívüli számos régebbi és újabb idegen irodalmi munkákat fordítanak héber nyelvre. A világirodalom összes jelentős művei a héber olvasókörzés számára is hozzáférhetők. Kiadták Palesztinában a Gilgames eposzt, Homér, Sophokles, Anakreon, Plato, Shakespeare, Byron, Burns, Shelley, Dickens, Carlyle, Spencer, Wilde, Conrad, Galsworthy értékeiből a legfontosabb műveit. Conan Doyle és Jack London írásai már régebben megjelentek héberül. Amerikát Beecher-Stowe, Longfellow, Mark Twain és Upton Sinclair képviselik. Oroszországot Puskin, Tolsztoj, Dosztojevszkij, Turgenyev, Csehov, Gogol és Gorkij. Romániát Pannai Istrati képviseli héberben. Indiát Rabindranath Tagore, Itáliát D'Annunzio, a skandinávokat Ibsen, Björnson, Strindberg, Knut Hamsun és Swen Hedin. A franciák közül le vannak fordítva Balzac, Flaubert, Hugo, Stendhal, Maupassant, Pierre Loti, Zola, Roiland, France és Taine.

A héberbe ültetett irodalom-művek közül a legnagyobb kontingenst a német irodalom művei adják. Nemrégiben adták ki Süskind von Trimborg, a neves zsidó Minnesaenger dalait. A klasszikusok sorát Lessing művei nyitják meg, akinek majdnem minden munkáját lefordították héberre. Goethe a Wertherrel Hermannal, Tassoval, Iphigeniával és Reinecke Fuchs-szal, valamint költeményekkel szerepel. Goethe a Berlinben élő Saul Tsernichovskij fordította. „Faust” kivételével, amelyet már régebben lefordítottak. Schiller „Tell Vilmosát” Chaim Nachmann Bialik, a kosorus héber költő fordította le mesterien. Heine költeményeit is részint régebbi, részint újabb fordításban adták ki. A múlt század nagyobb német elbeszélői Adalbert Stiftert és Gottfried Kelleret néhány kötetben adták ki. Megjelentek továbbá a Grimm-mesék, Hebbel és Gutzkov drámái. A filozófusok közül lefordították Mendelssohnt, Kantot és Nietzsche, továbbá Albert Lange A materializmus történetét, Kuno Fischert és Kayserling gróf néhány munkáját.

Herzl Tivadar Nordau művei teljes kiadásban jelentek meg, továbbá Gerhard Hauptmann, Richard Dehmel, Arthur Schnitzler, Wassermann, Kellermann, Bang, Max Brod, Arnold Zweig, Stefan Zweig, Thomas Mann, Emil Ludwig és Remarque minden jelentősebb könyvét héberben is lehet olvasni.

Hirdessen az Uj Kelet-ben

MAUR U.C.
SALVADORA No. 12

EGÉSZSÉGES
LESZ

Germamandree
FOGPASZTA ALTAL

az á

Junius első

Landau

Bucuresti-Bukor Kelet tudósítójától utáni ülésén nap zsidó képviselő sz Buenos Ayresben című lap cikkét, a leplezéseket közöl man követésén v Ennek a követésén Beu nevű titkára, különböző vereked és botrányok rend gára az argentinia mét. Beu egy Sera együtt erőteljes a dát fejt ki a köve származásu argen tagadják a román

Zs. — Zsidóknak ne mániába — ezt a ják a vizumkérve megyei zsidónak vizumkérését, hog van, forduljon séghez. Landau k tert, van-e tudom követségén vége igen, hogy milyen landó ebben a kér Egy második be Landau, hogy 192 interpellálta a ké gársági törvény Grigore Iunian, a miniszter elismer törvény súlyos ig rása volt s ígérte gós orvoslására. azóta és ebből ti dolgozott a parla állampolgársági sor került volna.

Pistiney törvény

Vaida Sándor talt Landau első ügyminiszter elm Beu, a buenos ay Bukarestben tart séges tehát, hogy dát üzzön az arg Landau felszól széhez dr. Pist képviselő is es hogy részt vett a jában, melyet Lu gi törvény módos delegált. A volt többizben is kije sító javaslatot n ban a parlament csétlen hontalan ben is az igazs azzal a kéressel, helyzetüket rend ket azonban nem men, hogy majd relmeket. Ő is ké sürgős betérészt

Kinos feltűnés Nitescu igazsági volt az ülésen, s ner felszólalásár Vaida Sándor vasta ezután az amely a parlam elsejéig meghoss Raducanu mu rescu szociálden napi felszólalás tette, hogy rend lami hivatalokh sejei munkaszün Mirescu: A tárgyalnak máj Raducanu: menétét nem ak Mirescu bejell ciáldemokrata részt a kamara Pop Csicsó Ist hogy a képvisel képes számban felfüggeszti.

Tavas

Landau és Pistiner képviselők az állampolgársági törvény módosítását sürgették a kamarában

Junius elsejéig meghosszabbították a parlament ülését. Costachescu kijelentette a szenátusban, hogy a diákok tanulás helyett tüntetéssel töltik idejüket

Landau feltűnő leleplezései a buenos-ayresi román követség titkárának antiszemita üzelmeiről

Bucuresti-Bukarest, április 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara ma délutáni ülésén napirend előtt Landau zsidó képviselő szólalt fel. Felolvasta a Buenos Ayresben megjelenő „Romanul” című lap cikkét, amely megdöbbentő leleplezéseket közöl a buenos ayresi román követségen végbenéző dolgokról. Ennek a követségnek van egy Octavianu Beu nevű titkára, aki már a múltban különböző verekedések inszenálásával és botrányok rendezésével hívta fel magára az argentiniai közvélemény figyelmét. Beu egy Serafin nevű kollégájával együtt erőteljes antiszemita propagandát fejt ki a követségen. A romániai származású argentiniai zsidóknak megtagadják a román vizumot.

Zsidóknak nincs vízum

Zsidóknak nem adunk vízumot Romániába — ezt a sztereotip választ kapják a vízumkérvényezők. Egy sorocamegyei zsidónak azzal tagadták meg a vízumkérését, hogy Soroca Oroszországban van, forduljon tehát a szovjetkövettséghez. Landau kérde a külügyminisztert, van-e tudomása a buenos ayresi követségen végbenéző dolgokról és ha igen, hogy milyen intézkedéseket hajlandó ebben a kérdésben foganatosítani. Egy második bejelentésben elmondja Landau, hogy 1928 december 30-án meginterpellálta a kormányt az állampolgársági törvény módosítása ügyében. Grigore Iunian, az akkori igazságügy-miniszter elismerte, hogy az 1924 évi törvény súlyos igazságtalanságok forrása volt s ígéretet tett, a sérelmek sürgős orvoslására. Tizenhat hónap telt el azóta és ebből tizenhárom hónap alatt dolgozott a parlament anélkül, hogy az állampolgársági törvény módosítására sor került volna.

Pistiner is az állampolgársági törvényt reklamálja

Vaida Sándor belügyminiszter reflektált Landau első bejelentésére. A belügyminiszter elmondta, hogy Octavianu Beu, a buenos ayresi követség titkára, Bukarestben tartózkodik, nem is lehetséges tehát, hogy antiszemita propagandát üzzön az argentiniai követségen. Landau felszólalásának második részéhez dr. Pistiner szociáldemokrata képviselő is esatlakozott. Elmondta, hogy részt vett azon bizottság munkájában, melyet Iunian az állampolgársági törvény módosításának előkészítésére delegált. A volt igazságügy miniszter több ízben is kijelentette, hogy a módosító javaslatot még az elmúlt szesszióban a parlament elé hozza. Több szerencsétlen hontalan fordult az elmúlt évben is az igazságügyminisztériumhoz, azzal a kéréssel, hogy állampolgársági helyzetüket rendezzék. Ezeket a kéréseket azonban nem intézték el azon a címen, hogy majd a törvényrendezi a sérelmeket. Ő is kéri a módosító javaslat sürgős beterjesztését.

Voicu Nitescu hallgat

Kinos feltűnést keltett, hogy Voicu Nitescu igazságügyminiszter, aki jelen volt az ülésen, sem Landau, sem Pistiner felszólalására nem válaszolt. Vaida Sándor belügyminiszter felolvasta ezután azt a királyi dekrétumot, amely a parlament ülését június elsejéig meghosszabbítja. Raducanu munkaügyi miniszter Mirescu szociáldemokrata képviselő tegnapi felszólalására válaszolva, kijelentette, hogy rendeletet adott az összes állami hivatalokhoz, amelyben május elseji munkaszünetet tisztelettel kéri. Mirescu: A törvényeségeken miért tárgyalnak május elsején? Raducanu: Az igazságszolgáltatás menetét nem akadályozhatjuk meg. Mirescu bejelenti ezután, hogy a szociáldemokrata képviselők nem vesznek részt a kamara május elseji ülésén. Pop Csicsó István elnök megállapítja, hogy a képviselők nincsenek határozatképes számban jelen és ezért az ülést felfüggeszti.

A szenátus ülése

A szenátus ülésén Bratu elnök bejelenté napirend előtt, hogy Cihosky tábornok helyébe Condescu tábornokot nevezték ki hadügyminiszternek. A szenátorok az új hadügyminisztert lelkes ünnepélyben részesítik. Costachescu közoktatásügyi miniszter felolvassa a szenátus ülésének június elsejéig való meghosszabbításáról szóló királyi dekrétumot. Gyárfás Elemér elpanaszolja, hogy a kisebbségi iskolák növendékei a vakáció alkalmával, a többségi iskolákkal ellentétben, nem élveznek ötvénszázalékos kedvezményt az államvasutakon. A sérelem orvoslását kéri a kormánytól. A felszólalásra Grigore Gafencu közlekedésügyi alminiszter válaszol. A CFR autonóm testület — mondja Gafencu — és az állam milliárdokat fizet a vasutnak a különböző kedvezményes utazásokért. A kisebbségi iskolák utazási kedvezményére vonatkozólag semmilyen egyezmény nincs az állam és CFR között. Botez szenátor a közoktatásügyi minisztert interpellálja meg a csernovitzi

ellenében, nem élveznek ötvénszázalékos kedvezményt az államvasutakon. A sérelem orvoslását kéri a kormánytól.

A felszólalásra Grigore Gafencu közlekedésügyi alminiszter válaszol. A CFR autonóm testület — mondja Gafencu — és az állam milliárdokat fizet a vasutnak a különböző kedvezményes utazásokért. A kisebbségi iskolák utazási kedvezményére vonatkozólag semmilyen egyezmény nincs az állam és CFR között.

Botez szenátor a közoktatásügyi minisztert interpellálja meg a csernovitzi

egyetem ügyében, ahol a természettudományi fakultás vizsgáztató bizottsága már hónapok óta nem ült össze. Emiatt a diákok nem képesek tanulmányaikat rendszeresen folytatni.

Costachescu közoktatásügyi miniszter tiltakozik Botez állításai ellen. Nem a vizsgáztató bizottságban van a hiba, — mondja Costachescu — hanem a diákokban, akik tanulás helyett tüntetések rendezésével töltik idejüket. Ha a diákok tanulmányaikat akarják folytatni, úgy nem marad más hátra, minthogy az utcáról visszatérjenek könyveikhez és tanuljanak.

Sándor József a földművelésügyi és pénzügyminisztereket interpellálja meg több kisebbségi tisztviselő elbocsátása és igazságtalan nyugdíjazása ügyében. Kéri a minisztereket, hogy helyezzék vissza állásaikba a kenyér nélkül maradt tisztviselőket.

Pizani szenátor terjeszti be ezután a CFR munkásbiztosító pénztárának átvezetéséről szóló törvényjavaslatot, amelyhez többek között Gyárfás Elemér is hozzászól. Kijelenti, hogy megszavazza a törvényjavaslatot, ami azonban távolról sem jelenti azt, mintha bizalommal viseltetne a CFR jelenlegi vezetőségével szemben.

A csendőrtiszteket személyileg fogják felelősségre vonni a május elsejei esetleges zavargásokért

Londonban a munkanélküliek a háborús készülődések ellen fognak tüntetni. Párisban betiltottak minden május elsejei felvonulást

London, április 29. Május elsején a munkanélküliek nagyarányú felvonulást rendeznek az angol főváros utcáin s erre a felvonulásra a vidéki munkanélküliek gyalogszerekkel indultak utnak London felé. Tegnap este érkezett meg az első csoport, a lancasteri női munkanélküliek küldöttsége, akik heteken át gyalogoltak, hogy részt vehessenek a londoni felvonuláson. A munkanélküliek elpanaszolták, hogy utközben a lakosság ellenségesen fogadta őket s teljesen kimerültek a hosszú gyaloglástól, éhezéstől és a szabadban éjszakázástól. A nőket a szegényházban helyezték el éjszakára. A május elsejei tüntetés a kormány

munkanélküliek politikája és az imperializmus háborús készülődése ellen irányul.

Páris, április 29. A francia belügyminisztérium május elsejére betiltotta az összes nyilvános felvonulások és tömeggyűlések.

Bucuresti-Bukarest, április 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Május elsejével kapcsolatosan a hatóságok széleskörű övintézkedéseket tettek minden esetleges rendbontás megakadályozására. Ebben az ügyben ma újabb értekezlet volt, amelyen Vaida belügyminiszter, Anghelescu belügyi alminiszter, dr. Bianu Jenő, a rendőrségek alvezérigazgatója és Nicoleanu tábornok, a

csendőrség főparancsnoka vettek részt. Elhatározták, hogy a május elsejei rendfenntartó intézkedésekhez nem veszik igénybe a hadsereget. A rendet mindenütt csendőrkülönítmények fogják fenntartani. A csendőrfőparancsnokság minden egyes tisztet személyileg fog felelőssé tenni a kordonok esetleges áttöréséért.

A bukaresti kommunisták ma manifesztumot akartak osztogatni a fővárosban, amelyben felhívják a munkásokat, hogy május elsején utcai demonstrációt rendezzenek a szovjet mellett. A manifesztum szerzőit Crisan és Filipovici kommunistákat a rendőrség letartóztatta.

A liberálisok ismét karlizmussal vádolják a kormányt

A disszidens liberálisok George Bratianu fogják pártvezérnek proklamálni. Még ezen a héten megtörténik a kormány átszervezése

Bucuresti-Bukarest, április 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Lapjelentések szerint a liberálisok újabb antikarlista röpiratot készítenek kiadni. A röpirat rá fog mutatni arra, hogy a kormány ismét felvette a kapcsolatot Károly extrónörökösével, mert ez az ügy az utolsó szalmaszál, melybe a meggyöngyült kormány kapaszkodni akar. A „Viitorul” nagy cikkben foglalkozik Károly extrónörökös kérdésével és többek között a következőket írja:

„Senki számára sem volt meglepetés a Daily Mailnak az a híre, hogy Manolescu kormánypárti képviselő meglátogatta Párisban az extrónörököst. Semmi kétség: a kormány az alkotmányos kérdésben továbbra is folytatja kétszínű politikáját. Cihosky tábornok, a volt hadügyminiszter párisi utazása is ezekkel a tervekkel állott kapcsolatban, melyeket a kormány ebben a kérdésben már hónapok óta szövöget.”

Bucuresti-Bukarest, április 29. Politikai körökből származó értesülésünk szerint a kormány átszervezése még e hét folyamán meg fog történni. Pan Halippa, jelenlegi közlekedésügyi miniszter, Beszarabia tartományi igazgatója lesz Moldovan helyett, akinek lemondása küszöbön áll. Pan Halippa helyébe Raducanu kerül, míg a munkaügyi minisztériumot D. R. Ioanitescu veszi át, aki tegnap hosszabb megbeszélést folytatott Maniu miniszterrel.

Bucuresti-Bukarest, április 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Politikai körökben különösképpen kommentálták a hírt, hogy Mária királyné a baleici kas-

télyban megbeszélést folytatott Elena anyahercegnővel s Miklós régensherceggel. Egyesek tudni vélték, hogy a királyi család tagjainak megbeszélését a közlegő belpolitikai eseményekkel hozták kapcsolatba. Ezt a feltevést látszott megerősíteni az is, hogy Mária királyné külföldi tartózkodásának ideje alatt találkozott Duca volt belügyminiszterrel. Ezzel szemben a Tara értesülése szerint a baleici találkozásnak kizárólag családi jellege volt. Elena anyahercegnő és Miklós régensherceg illőnek találták azt, hogy a hosszú távollét után hazatérő királynét kastélyában felkeressék.

A Cuvântul értesülése szerint a liberális pártnak igen kellemetlen perceké fogtak szerezni a disszidensek, akik a hivatalos kongresszussal egyidejűleg ugyancsak kongresszusra ülnek össze. Két nagy csoportra oszlanak a liberális párt disszidensei. Az egyiknek az élén Jean Th. Florescu volt igazságügyminiszter áll, aki teljesen kiesett Bratianu Vintila kezéből, amióta lapjában, ha nem is barátságos, de mindenesetre mérsékelt ellenzéki hangot ütött meg a Maniu-kormányval szemben. A segesvári liberális szervezet egyik kongresszusi delegátusának választotta meg Florescut, Bratianu Vintila azonban kihúzza a volt igazságügyi minisztert a delegátusok névsorából. A fővárosi és Ilfov megyei liberális disszidensek több mint négyezer taggal rendelkeznek. Egy másik disszidens csoport élén Alexandru Serghiescu áll. Ezek azt kívánják, hogy az összes, a jelenlegi párt-

vezetőséggel elégedetlenkedő elemeket külön politikai pártba tömörítsék. Akadnak olyanok is, akik az új csoport elnökévé George Bratianu akarják kikiáltani. Ma még nem lehet tudni, hogy a disszidensek kongresszuson fognak-e obstruálni, vagy pedig külön gyűléseket fognak szervezni a karlizmussal szemben. Cuvântul úgy tudja, hogy a disszidensek elégedetlenségét főleg az idézte elő, hogy Bratianu Vintila csak a párt kivénhedt tagjaival áll szöbe és teljesen háttérbe szorítja a fiatal elemeket, — másrészt pedig az, hogy Károly extrónörököst a liberális párt valóságos páriaként kezeli. A disszidensek kérik fogják azon pártvezetők eltávolítását, akik különböző gyanús háttérű üzletekben kompromittáltak magukat.

A bukaresti lapok még mindig foglalkoznak a liberálisok által a régenspatriárcha ellen intézett támadásokkal. A „Tara” úgy tudja, hogy a támadóelű cikket maga Bratianu Vintila diktálta a Viitorulnak. A liberálisok azonban nem elégedtek meg ennyivel. Bratianu Vintila azt a hírt terjeszti hívei körében, hogy *birtockában van a patriárchának egy levele, amelynek nyilvánosságra hozatala hatalmas botrányt idézne elő és hogy ezt a levelet publikálni is fogja, ha a régenspatriárcha nem idézné elő a Maniu-kormány lemondását.* Egyes liberális vezetők azonban élesen elítélik ezt az eljárást és azt hangoztatják, hogy az ilyen gesztusok nemcsak, hogy nem hozzák közelebb, de egyenesen eltávolítják a liberális pártot a hatalomtól.

Tavaszi ruhák festése, tisztítása megkezdődött CZINK-nél Cluj

A tízéves San-Remo

Hogyan történt meg a Balfour-deklaráció nemzetközi nosztifikálása

1920 április 24-én, tehát tíz évvel ezelőtt a szövetséges hatalmak a Szövetséges Legfelsőbb Tanácsának san-remói konferenciáján elhatározták, hogy lord Balfour által a brit kormány nevében kiadott és a zsidó nemzeti otthonnak Palesztinában való megteremtéséről szóló deklarációt bekebelezik a Törökországgal megkötendő békeszerződésbe. Egyidejűleg pedig Nagybritannia formálisan átvállalta a Népszövetség nevében a Palesztina-mandátumot.

Dr. Chaim Weizmann, a cionista világ szervezet és a Jewish Agency elnöke számos alkalommal kiemelte a történeti jelentőségét, amikor San-Remóban a nevezetes határozat elfogadása után Lloyd George akkori angol miniszterelnök e szavakkal lépett hozzá:

— Ime, megadtuk a nagy lehetőséget. Most már rajtatok áll, hogy teljesítitek is azokat a várakozásokat, amiket belétek helyeztünk.

Amikor röviddel ezután dr. Weizmann San-Remóból Londonba tért vissza, a Viktoria-állomáson London zsidó tömegei úgy fogadták, mint egy győztes hadvezért.

1920 júliusának valamelyik napján London egyik leghatalmasabb termében, az Albert-hallban lord Rotschild elnökléte mellett hatalmas mitinget tartottak, hogy azon az elnök, akihez Balfour a deklarációt intézte, megköszönje a brit kormánynak a Palesztina-mandátum átvállalását. A nagygyűlésen megjelent lord Balfour is, aki akkor a hallgatók számára felejtethetetlen, élményszerű beszédet tartott. A beszédben többek között ezeket mondotta:

— Már régóta meggyőződéses cionista vagyok és mint ilyen lépek ma is Önök elé. Azokban a pillanatokban, amikor bizalmam a legerősebb volt, sem láttam előre, de el sem képzeltem, hogy a Palesztina-újraépítés hatalmas műve olyan gyorsan megy teljessébe, hogy azt magam is megérem. Ki is tudta volna elképzelni őt, vagy hat évvel ezelőtt, hogy az Albert-hallban ma közölni fogják a befejezett ténny: ime a világ nagyhatalmai elhatározták, hogy magukévá teszik a deklarációt és beleegyeznek abba, hogy a mandátumot annak az országnak adják, amely azon államok élén halad, amelyek ennek a politikának sikerét kívánják.

Az egész zsidó világban a san-remói határozatról szóló hír határtalan lelkesedést keltett és a határozatot, mint a zsidó történelem korszakotalkató eseményét fogadták. A határozatot ugyanis közvetlenül az első palesztinai zsidóellenes zavargások és vérengzések után, 1920 husvét táján hozták. Jabotinszkyt akkor zsidó önvédelmi csapat megszervezése miatt a hadbírósg hosszu börtönbüntetésre ítélte (Jabotinszky akkor a brit hadsereg főhadnagya volt). Röviddel ezután az ítéletet felfüggesztették. Dr. Weizmann egy, a Manchester Guardian san-remói tudósítójának adott interjújában Jabotinszky elítélését „hallatlan” igazságtalanságnak jellemezte. Palesztina akkori kormányzója, lord Allenby marsall — aki 1930 április 24-ikén, vagyis a Balfour-deklaráció napján lett hetven éves — vizsgálóbizottságot nevezett ki a palesztinai zavargások okainak és összefüggéseinek kivizsgálására. A bizottság a san-remói határozat idején még ülésezett.

A Haarez című héber napilap annak idején ismertette a korszakos eseményt és a következőkben írta le a hatást, amit a san-remói hír keltett Palesztinában:

„A nap bőjtlet kezdődött. Jeruzsálem askenázi és szefárd rabbijai a zsidó élet elpusztulása, a toratekeresek elégetése és Isten nevének megszentelése miatt bőjtöt hirdettek. A zsidók bezárták boltjaikat, a zsinagógák megteltek hívőkkel. Tudtuk, hogy védelmezőinket lecsukták, mialatt a gyilkosságokkal vádoltak szabadlábban futkostak, mások azonban, akik gyilkosságokban részesek voltak, becsületszóra szintén szabadlábban maradtak. Tudtuk, hogy egy fiatal zsidó Malcha, aki önvédelemből fegyvert ragadott, ezután önként jelentkezett a bíróságnál. 15 évi fegyházbüntetést kapott. Tudtuk, mit valottak az arabok a vizsgálóbíró előtt, ismerjük a pogrom zászlajával a csőcselék előtt haladó vérszomjas arabok vallozását, ismertük az arab rendőrök, a Reuter-ügynökség emberének kijelentéseit... Senki sem gondolt San-Remóra a bőjt és szomorúság e napján. Az országban harcok dúltak. Felsőgalileában lévő telepeink veszedelmekben voltak, a beduinok támadása kiterjedt Alsógalileára. Milhamisban meggyilkoltak egy zsidó kolonistát: félelemben és bizonytalanságban éltünk.

Délután két órakor a jeruzsálemi cionista komité sürgőyértesítést kapott a san-remói határozatról.

Három órakor Ussischkin belépett Jehuda Hachaszid nevével elnevezett zsinagógába, hogy közölje a zsidókkal a nagy hírt: a zsidó nemzeti otthon befejezett tény, a nagyhatalmak határozata így! Mögötte roppant sokaság, amely a san-remói határozatról már egy másik zsinagógában értesült. Amikor a rabbi befejezte prédikációját, Ussischkin a következőket mondotta:

— Történeti jelentőségű eseményről hozok hírt nektek, testvérek. Kook rabbi most beszélt nektek a diaszporáról, szent-

vedéseinkről, nyomorúságunkról, én pedig hozom nektek a megváltásunkról, a jövőnkéről, az új életéről szóló híradást.

Ebben a tenorban beszélt Ussischkin, akinek beszéde után a hívek felállottak és zsolnárt énekeltek. Végül az ortodox és haladók együtt énekeltek a Hatikvát.

Ussischkin innen a rabbi „Jochanan ben Zakai”-ról elnevezett zsinagógába ment, ahol hasonló jelenetek játszódtak le. Innen a hatalmas zsidó tömeg hosszú menetben vonult a Szentfal mellé, végig azokon az utcákon, ahol röviddel azelőtt játszódtak le a zsidók elleni véres támadások. A pogromok áldozataiért és Herzl lelkiüdvéért elmondották az „El Moleh Rachamim” című imát. Végül a tömeg spontán intonálta a Hatikva dalt.

Smuts tábornok Palesztina katonai megerősítését követeli

A tábornok szerint csak Palesztina utján biztosíthatja magának a suezai csatornát

London, április 29. (Az Uj Kelet tudósítójától). Smuts tábornok, Anglia egykori miniszterelnöke, aki tagja volt annak a brit kabinetnek is, amely a Balfour-deklarációt kibocsátotta, beszédet tartott Johannesburgban egy cionista banketten. A tábornok többek között kijelentette, hogy meggyőződése szerint a brit kormány nem fogja tűrni, hogy az 1929 augusztusi események Palesztinában megismétlődjenek. Ezt — ugymond — nemcsak az ország közbiztonsága követeli, hanem sokkal magasabb birodalmi érdekek is.

— Palesztina stratégiai fontossága

ma már mindenki előtt nyilvánvaló — mondotta Smuts tábornok. A brit birodalom ütőere a Szezei-csatorna és ha ezt Anglia meg akarja védeni, akkor nem azzal védi meg, hogy a csatorna mentén helyez el katonaságot, hanem azzal, ha Palesztinában áll az angol haderő. Ha pedig a brit kormány biztosítani akarja a csatornát, akkor ugye kell elhelyeznie Palesztinában a fegyveres erőket, hogy az augusztusi zavarokhoz hasonló bajok semmiképpen se zavarják az ország fejlődését.

A tábornok beszédét lelkesen megéljenzették.

Nagy ünnepélyességgel fogadták Párisban Schober osztrák kancellárt

Csütörtökön Londonba érkezik az osztrák kancellár. Schober javaslatot tett az osztrák párhadseregek lefegyverzésére

Páris, április 29. Schober osztrák kancellár ma délután a keleti pályaudvaron megérkezett a francia fővárosba. Fogadtatására megjelent a pályaudvaron a francia kormány képviselőiben Briand külügyminiszter és több magasrangú főtisztviselő, valamint az osztrák követség személyzete. A tömeg lelkesen ünnepelte Schobert, aki az újságírók előtt tett nyilatkozatában köszönetet mondott újlag a francia államférfiak által Hágában Ausztriának nyújtott támogatásért és hangoztatta, hogy Ausztria részt kíván magának a béke fenntartása és az európai államok együttműködésének munkájában. Schober kancellár csütörtökig marad Párisban s elutazásáig hivatalos megbeszéléseket fog folytatni francia kormányférfiakkal. A kormány Schober tiszteletére fogadóestélyt és

bankettet ad.

Páris, április 29. Az osztrák követ tegnap vacsorát adott Schober kancellár tiszteletére, amelyen a francia közélet vezető személyiségei vettek részt.

London, április 29. A Reutter távirati iroda jelenti, hogy Schober osztrák kancellár csütörtökön érkezik az angol fővárosba, ahol szombatig fog tartózkodni. Schobert a király is kihallgatáson fogja fogadni.

A Daily Herald közli Schober osztrák kancellárnak a szövetségi tanáshoz intézett bizalmas levelét, melyben javaslatot tesz a párhadseregek lefegyverzésére. Schober a levelében hangoztatja az alakulatoknak katonai jellegűtől való megfosztásuk szükségességét, aminek a magántulajdonban lévő fegyverek és hadianyagok kötelező beszolgáltatásának elrendelése lenne a módja.

A dési hitközség verekedéssel tarkított közgyűlése

Ismét Rosenzweig Jakabot választották meg elnöknek

Dej-Dés, április 29. (Az Uj Kelet tudósítójától). Vasárnap zajlott le eddig még nem tapasztalt érdeklődés mellett a dési hitközség szokásos évi tisztújító közgyűlése. Pár héttel a közgyűlés előtt az egyes pártok között már megindultak a versengések és igyekeztek minél több új, eddig még be nem kezelezt tagokat pártjuknak megnyerni, hogy a többséget maguknak biztosíthassák. Így például a cionista pártnak sikerült

25 új tagot megnyerni, akiknek bekezelezési kérvényét a közgyűlés előtt 8 nappal beadták. Ezeknek a letárgyalására a gyűlés előtt két nappal összehívták a képviselő testületet, de mivel erre a gyűlésre a chaszid-párti képviselőtestületi tagok meucserüen nem jelentek meg, a gyűlés nem volt határozatképes és így a kérvények letárgyalását a közgyűlés utáni időre halasztották el. Ennek a következményeképpen

Csunya fogkö

eltorzítja a legszebb arcot. Kellemetlen szájszag visszatarthatja a szíveskedőket. Mindkét szépségéből alaposan el lehet tüntetni a pompás, üdítő Chlorodont-fogszárazó eszelget máz egy szeri használatával. A fogak rövid használat után gyönyörű életfentartásukban ragyognak, különösen ha a tisztításhoz a külön erre a célra készített forraszorított Chlorodont-fogkefével használjuk. A fogak kőszorult rothadó ételmaradékok, amelyek a kellemetlen szájszagot okozzák, ezzel a fogkefével alaposan eltávolíthatók. Tegyen kísérletet egy tubus fogszárazóval. Chlorodont-fogszárazó, -fogkefe és -szájvíz mindenütt kapható. Csak kék-fehér-zöld színű csomagolásban és „Chlorodont” felirattal valódi.

a cionista párt a választásoktól távol tartotta magát.

Délután négy órakor Friedmann Izsák választási elnök megnyitja a közgyűlést, méltatva a lelépő előjáróság érdemeit. Indítványára a közgyűlés a lelépő előjáróságnak a felmentvényt megadta.

Ezután Weinberger Samu, a hitközség éveken át volt elnöke tartott beszédet, méltatva a leköszönt elnök, Rosenzweig Jakab nagy érdemeit, aki közel öt évtizedes munkásságával a hitközség fejlődése körül elévülhetetlen érdemeket szerzett magának. Indítványozza, hogy Rosenzweig Jakabot örökös díszelnökké válasszák meg, mit a közgyűlés egyhangulag elfogad.

Ezután Ordentlich Ferenc szólal fel. Kéri, hogy a közgyűlés mondja ki, hogy a megválasztott díszelnök továbbra is, mint aktív elnök működjön.

Weinberger Jónás alelnök beszámol a hitközség múlt évi eredményeiről, kiemelve a legutóbb Bindiger Abraham közreműködésével a Foncierával kötött 2,000,000 lejes amortizációs kölcsön jelentőségét, mely elsősorban Rosenzweig Jakab érdeme, mely által sikerült az elnökségnek a hitközséget válságos helyzetéből kimenteni.

Ezután kezdetét vette a választás. A vezetőség megválasztása minden incidens nélkül megtörtént. Azonban mikor a képviselőtestület megválasztására került a sor, a chaszidok és a Poale Cedek tagjai között civakodás támadt bizonyos személyi kérdés miatt, mely civakodás tettelegességgé fajult, botokkal verték egymást agya-főbe s csak a kirendelt rendőrség közbelépése vetett véget a verekedésnek. Hosszu tanácskozások után sikerült a békét mégis megteremteni és megválasztották a következő vezetőséget:

Elnök: Rosenzweig Jakab.
Alelnök: Weinberger Jónás.

Gondnokok: 1. Filöp Elek, 2. Legmann Mendel.

Pénztárnok: Steinberger Mózes.
Gazda: Klein Samu.

A megválasztott képviselőtestület 24 tagból áll, melyben 5 chaszid, 5 Poale Cedek és 14 más hitközségi tag foglal helyet.

A kolozsvári törvényszék felmentette a szándékos emberöléssel vádolt ragoșeli parasztagdát

Rosea Todor ragoșeli parasztagda szándékos emberölés vádjával állott ma délelőtt a kolozsvári törvényszék harmadik szekciójának dr. Cricin tanácsa előtt.

A vádirat szerint Rosea Todor 1929 szeptember 29-én este, amint a falu koresmájából távozott, fejszéjével halálra sebezte sógorát, Potca Gavrilát. A tárgyaláson kihallgatott tanuk valamelyik kiderült, hogy Potca Gavrilá izgága, veszekedő természetű ember volt és hogy a kritikus estén szintén provokálta magatartást tanusított Rosea Todorral szemben. Amikor kijöttek a koresmából, Potca leállásból háttámadta Roscát, aki a verekedés hevében fejszéjével oly súlyos ütést mért támadójára, hogy az belehalt sérüléseibe.

A vádat Briescu ügyész képviselte, aki a vádolt súlyos megbüntetését kérte. A védelmet dr. Giurgiu János és dr. Caba László ügyvédek látták el, akik rámutattak arra, hogy Potca provokálta a verekedést és a vádolt, aki illuminált állapotban volt, önvédelemből sújtott le fejszéjével sógorára.

A törvényszék honorálva a védelem argumentálását, Rosea Todort felmentette a vád és annak következményei alól. Az ítéletben az ügyész megnyugodott és így jogerősnek tekinthető.

H. G. WELLS: A világtörténet alapvető és a művészetek fejlődése egy hatalmas albumalaku kötetben. Ára 420 lej, az Uj Kelet könyvesboltjában.

FELHIVÁS!

100 drb. különböző sorozatu
Zsidókörház sorsj egygel játszom.

Több sor-jegy nagy nyeremény esélyt jelent!

Huzás május 20 án

„Albina” garantálja

A sorsjáték ezen nagyobb nyerési lehetőséget nyújtó formájában 100 leivel bárki társasági tagként beléphet.

Előjegyzéseket elfogad a Központi Sorsjegyiroda, Cluj Pata Unirii 20 emelet, ahol a jegyzési ív ki van téve és ahol a sorsjegyszámok is közölve lesznek.

a háború

A miniszterelnök... Cluj-Kolozsvár... (Kései tudósítójától). zeti parasztpárt kolozs megye néhány héttel ezelőtt a háború utáni első vételei terjedése miatt hatalmas tömegesen hatalmas és egész országban és a jelen polónia induljon a romániai politika vezetői vezetésével. A háború utáni romániai politika igen pesszimista a „Patria” kezdeti irányítói Kolozsvárban választja a fővárosra.

Baksis, z. gelis.

„A vagyonok re... „Patria” — egyáltalán Csaknem az összes revizió alá vették a vagyonokat. Az a azonban, amely a sziben lévő államok kboru alatt meginduló esztendőben is kos, de annál szigorúbb és hajtottak vég felháborító merész

A baksis, zsarolás és közéletünk némei lettek, amely mi hívtatoláb

Szegény tisztviselő milliómosok lettek, a alsóbbrendű hivatal és oly esetély fizetéstől, amely a megélt elegendő. Ezek nem ha a központban a rendszer uralkodott da azonban a közp

egyenest szerveztek az állam és n

és semmit sem lehet nézni, mert politika ben az egyes pártok piskos üzleimkeit. „A „Patria” ezután tíz esztendőn keresztül az ország ezeket éléseket. Az elége azonban ma már o hogy nem lehet elfőn miért nem vo a vagyonok reve „Patria”. Ha hatal lehetett sajátítani zeti célokra, miért ezt erkölcsi szükség

Miért ne lehetne kit a lopás, csalás ján szerzett

A lap úgy véli, hogy a adóhivatalt polgárok bizonyos riteni kell, hogy a gyonukat, ugyana hogy az honnan s

IZSÁK S

Első Bánáti és szilvizüveg Gép- és Fémárú dr. Wagner Budapesti kizárólagos

11. utca IV. Str.

Gyárt: Szikvívvefője- ket és valamennyi e szakmába vágó alkatrészeket.

Allandó nagy raktár cseh gyártmányú szódás és krachetlis üvegekben, továbbá dr. Wagner-féle

! „TS

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdeji és bansag zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Strad.
Matei Millo G.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak forrás megjelölésével engedjük meg.

Megható történet a falusi plébánosról és a kis zsidófiuról

Az alábbi kis cikket a pozsonyi „Reggel”-ből vesszük át:
Néhanap még ilyen is akad: megható történet. Ha nem is olyan gyakran, mint borzalmas büntény, családi dráma vagy féltékenységi tragédia. Néha, ritkán, az is megeshet, hogy az ember kénytelen kimondani azt a divatjamult jelzót is, hogy — szép.

Ez a történet egy kis szlovák faluban játszódott le, valahol a hatalmas hegyek alján, ahol földhözragadt szegény parasztok laknak. A faluban lakott egy zsidó család is: ugyanolyan szegény emberek, mint a falu többi lakosai, akik husvétkor nem az Egyiptomból való kivonulás emlékét, hanem az Isten feltámadásának örömmünepét ülik meg. A faluban iskola is volt, s ebben az iskolában együtt tanult egy kis zsidó fiú a katolikus szlovák gyermekekkel. A fiú jól tanult, a szüleinek azonban akik vallásos zsidók voltak, nagy gondokat okozott, hogy a gyermekük vallási oktatásban nem részesülhet. Nem részesülhetett, mert messze vidéken — a környéken sehol sem laktak zsidók — nem akadt rabbi, aki a gyermek oktatását átvehette volna. S ekkor a falu katolikus papja felajánlotta a gyermek szüleinek, hogy — ő fogja hittanra, zsidó hittanra, tanítani a fiút, s ugyanem jól tanította, mert egy idő múlva a fiú fényes eredménnyel vizsgázott le a kézmárci rabbi előtt.

Ha a történet itt véget érne, akkor tény leg rá lehetne mondani: milyen szép, milyen megható... Ez a katolikus pap, aki minden dogmák ellenére — melyek kimondják, hogy az ő vallása az egyedül üdvözítő — hajlandó volt egy idegen vallás erkölcsét, parancsait és hittételeit tanítani, valami olyan becsületesen szepet, emberien nagyszerűt eslekedett, ami előtt akkor is meg kell hajolni, ha az ember nem is tartja különösebb szerencsétlenségnek, ha valaki esetleg részletesebb vallási oktatások nélkül nevelkedik is fel. Mert az emberi szolidaritásnak s a minden előítéletek felettiségnak egészen nagyszerű példája van abban, hogy akadt egy ember, aki annyira keresztény mer lenni, hogy tényleg testvérenek érez minden embert és csakugyan szeretettel közeledik mindekihez. Ez a pap egészen bizonyosan nem prédikál soha gyűlöletet, hanem igazán pástornak érzi magát, nemcsak a rabizott gyűlékezet, de minden rászoruló embertársai felett.

A történetnek azonban folytatása is van s ez a folytatás — ha nem is korszerűbb, mint a történet maga, mely pedig szintén jobban illene szép, régi, metzetes foliánra, mint egy napilap profán, nyomtatott sorai közé — mindenestre lényegesen kevésbé megható. Az egyházi hatóságok ugyanis, mikor a „megható történet” köztudomású lett, nem hatódtak meg, hanem — fegyelmi vizsgálatot rendeltek el ellene.

Az egyházi hatóságoknak kétségteletlenül igazuk is van, hiszen igen szigorú vallási parancsokat lehet a kis szlovák falu papjának fejére idézni, melyek szerint „az egy, igaz és üdvözítő hit” papjainak minden más hittal szemben tagadással kellene állaniok — azonban, ha jól meggondolja az ember, az igazi krisztusi kereszténységhez több köze van a fegyelmi alatt álló papnak, mint bírának. Ha ugyan akadt egyházi bíróság, amelyik elítéli... (Arno)

— Angliába nem szabad papagájokat bevinni. Londonból jelentik: Az angol legfőbb egészségügyi tanács május 20-tól kezdve betiltotta a papagájok és rokonszarmazásu maradak Angliába való importját. Az okot erre az egyre jobban elharapózó papagájok fellépése adta meg.

— Fegyencélázadás tört ki a tüzkatasztrófa által sújtott columbusi fegyverházban. Newyorkból jelentik: Az ohioi Columbus fegyverházban, ahol egy héttel ezelőtt hatalmas tüzkatasztrófa több mint háromszáz emberáldozatot követelt, fegyencélázadás tört ki. A milicai őrszáz embere gépfegyverekkel vette körül a fegyverházat, hogy a zendülő fegyencék távozását megakadályozhassa.

Robbanás és tűz áldozata lett Vanderbilt luxusyachtja

Azt hiszik, hogy merényletnek esett áldozatul a hajó

London, április 29. Newyorkból jelentik, hogy Vanderbilt luxusyachtján a newyorki kikötő vizein robbanások nyomán tűz támadt, úgy hogy tizenhat főnyi legénységének vízbe kellett ugrania, hogy a tűzhaláltól megmenekülhessen. A hajótűzhöz kivonult a tűzoltóság s hosszas fáradozás után sikerült a tüzet eloltaniok. Az öböl szélén épült Bellevue kórházban az ex-

plóziók hallatára a betegek között nagy pánik tört ki s hosszabb időt vett igénybe, amíg a betegeket sikerült megnyugtanni.

A rendőrség nyomoz a tűz ügyében, mert az a feltevés, hogy az exploziókat bünyös kezek munkája idézte elő. Lehet, hogy Vanderbilt ellen készült merénylet, aki azonban a robbanások idején nem is tartózkodott yachtján.

Az új szesz törvény feltűnést-keltő rendelkezései

Megengedik a szesz diluálását, de korlátozzák a szeszfinomítási jogot

Bucuresti-Bukarest, április 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Lapunk más helyen beszámoltunk arról a hareről, amelyet a bortermelők indítottak a szesz törvény készülő módosítása ellen. Az Adevurul ma délutáni számában újabb leleplezéseket közöl a készülő törvény rendelkezéseiről. Eszerint a törvény megtiltja azt, hogy a jövőben gabonaszeszből ecetet gyártsanak. Ezzel szemben megengedi a szesz aromatiszálását és diluálását, lehetővé teszi tehát a 96 fokos szesz gyártását.

A törvény feltűnést keltő intézkedése az, hogy a szesz finomításának jogát, amely eddig minden szeszgyárnak meg volt, ezután csak bizonyos számú privilegizált gyárra korlátozza. Most már teljesen bizonyos, hogy az új törvény az érvényben lévő szeszadókhoz mit sem változtat. Nem változnak a bor és gabonapálinka illetékei sem. Ezzel szemben a törvény drákói szigorúságu intézkedéseket tartalmaz a feketeszsz gyártói ellen.

Dobrescut nem szembesítik Tiberiu Vornic-kal

Bucuresti-Bukarest, április 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A csiki erdőpanamak ügyében a közbejött husvét szünet miatt néhány napig szünetelt a vizsgálat. Tegnapi Florin Poisoareanu vizsgálóbíró ismét megkezdte a kihallgatásokat és elsőnek dr. Dobrescu Aurél tartományi igazgatót hallgatta ki. Azon vádakkal kapcsolatban, amelyeket Tiberiu Vornic emelt letartóztatása alkalmával a bukaresti törvényszék előtt a volt földművelésügyi miniszter ellen.

Dobrescu dr. a vizsgálóbíró előtt

Dobrescu dr. kihallgatása csaknem négy óra hosszat tartott. A tartományi igazgatót egyrészt pontról-pontra megcáfolta Vornic gyanúsításait, másoldalról pedig részletes felvilágosításokat adott arra vonatkozólag, hogyan dolgozott a panamak ügyében az a bizonyos hamisító banda. Dobrescu dr. ugyanis azon a véleményen van, hogy a hamisításokat Vornic nem egyedül csinálta, hanem bizonyos miniszteriumi tisztviselők és más személyek segítségével. Ezeket Dobrescu dr. sorra megnevezte majd elmondta, hogy hogyan dolgoztak a banda tagjai, akik most a liberális lapok útján próbálnak az ő becsületébe is belegázolni. A vizsgálóbíró jegyzőkönyvet vett fel Dobrescu dr. nyilatkozatairól. A tartományi igazgató délután öt óra tájban hagyta el a vizsgálóbíró kabinetjét. A tartományi igazgatót nem szembesítették Tiberiu Vorniccal, bárhogyan is szerette volna

kiprovokálni az újságíró ezt a találkázást. Erre a szembesítésre csak akkor fog sor kerülni, ha az feltétlenül szükségesnek mutatkozik.

A vizsgálóbíró ezután sorra kihallgatta Rosenfeld Béla, Lupu Zsigmond és Molnár közbenjárókat, akik Tiberiu Vornic útján busás összegek ellenében megszerezték az erdőkitermelési engedélyekhez szükséges próbálásokat. Igen érdekes volt Dumitreuscu volt csikmegyei agrártanácsos kihallgatása is. Ez a Dumitreuscu 30 ezer lejt fizetett Tiberiu Vornicnak, hogy az újságíró őt visszahelyeztesse Csikmegyébe. Dumitreuscu kijelentette, hogy nem érti, miért hangoztatja Vornic, mintha 100 ezer lejt kapott volna az áthelyezésért. Vornic azt mondta ugyan neki, hogy az összeg felét Dobrescunak kell adnia. Ő azonban meg van győződve róla, hogy Vornic az egész összeget zsebre vágta és hogy Dobrescu szíveségből intézte el az áthelyezést. Ki van zárva, — mondotta Dumitreuscu — hogy egy miniszter 15 ezer lejt elfogadjon! A vizsgálóbíró szembesítette Vornicot Dumitreuscuval, azonban mindkettőt megmaradt vallomása mellett. Végül Ilie Cămpăneanu, a marosvásárhelyi görög-katolikus paróchia tisztviselőit hallgatta ki a vizsgálóbíró.

Dobrescu dr. helyzetével kapcsolatban ma délelőtt érdeklődtünk a kolozsvári tartományi igazgatóságnál. Dr. Hodor Victor közölte, hogy Dobrescu dr. ma délelőtt telefonon felhívta az igazgatóságot és utólag megcáfolta a lemondásáról terjesztett híreket.

— Hatalmas tüzvész pusztított egy keletporosországi városban. Berlinből jelentik: Keletporosországi Wornid városában tegnap hatalmas tüzvész pusztított. Szélvihar tombolt a város felett, mely a lángokat egyik házról a másikra vitte át. A tűz olyan gyorsasággal terjedt el, hogy két ház lakói már nem volt idejük a lépcsőkön lemenniük. A tűzoltóság tehát hatalmas ponyvákat feszített ki az utstrebe amelybe a veszélyben forgó emberek az emeletekről leugráltak. Számos lakó súlyos égési sebeket szenvedett.

— Finnországban ismét tél van. Londonból jelentik: Finnország északi részében és Oroszországban a murmanskij vasutvonaltól keletre hirtelen erősen alászállott a hőmérséklet. A legtöbb helyen —10, sőt egyes vidékeken —20° Celsius hőmérsékletet mutatott a hőmérő.

— A főmfti barátja gyűjtést indít. Jeruzsálemből jelentik: A főmfti egyik barátja, Subhy Bey Alkadra, akij tudvalegőleg az angol vizsgálóbizottság előtt azzal vádoltak, hogy a palesztinai zavargásokat ő kezdeményezte, néhány héttel ezelőtt delegációt állított össze, amelynek élén Hedzsasba utazott, hogy itt a zavargások arab áldozatai érdekében gyűjtést indítson.

— Vonat és autóbusz karambolja. Newyorkból jelentik: A nevadai Iron Point közelében egy vonat elütött egy autóbuszt. A karambol következtében négy utas életét veszítette, huszonhétet megsebesültek.

— Nagy tűz egy bánati községben. Temesvárról jelenti tudósítónk: Ma délelőtt 11 órakor a Temesvár mellett lévő Varjas községben nagy tűz ütött ki. A tűz a falu északi részében támadt. Szerencsétlenségre a nagy szélben a lángnyelvek gyorsan elharapóztak és így negyven ház teljesen a lángok martalékává lett. A tűz lokalizálására a temesvári tűzoltóság kivonult a tűz helyszínére.

— Elfogták az Erzsébet-úti betöréseket tettesét. Az utóbbi napokban számos feljelentés érkezett be a kolozsvári rendőrség bünyői osztályához ismeretlen betörők ellen, akik kisebb-nagyobb arányú betörések lopásokat hajtottak végre az Erzsébet-úti villákban. A kolozsvári rendőrség széleskörű nyomozást indított be az ismeretlen tettesek ellen. A nyomozásban tegnap délután fordulat állott be, amennyiben a rendőrség megtudta, hogy a kolozsvári fogházakba kerültek a lopott tárgyak. Ma délelőtt a posta mögötti térségben a nyomozó közegeknek sikerült elfogni az Erzsébet-úti betöréseket tettesét, Sós László huszonegy éves rovtomultu betörő személyében. A délután folyamán megtartott kihallgatás során Sós László beismerte, hogy folyó hó 11-én éjszaka behatolt Serra Glandomenico egyetemi magántanár Erzsébet-ut 24. szám alatti lakásába. Az udvarra nyíló ablakon keresztül bemászott a professzor hálószobájába és egy széken talált mellény zsebéből kiemelte a professzor 30 ezer lej értékű aranyóráját és aranyláncát. Másnap éjszaka Sós László újra ellátogatott az Erzsébet-útra és ez alkalommal Nóti Mihály lakásába hatolt be. Ugyancsak az udvar felőli ablakot törte be és a szalonból két látesővet, valamint egy ezüst cigarettatárcát, összesen hatezer lej értékben lopott el. A rendőrség feltevése szerint Sós Lászlót még számos betöréses-lopás terhelí és valószínűnek látszik, hogy a nyomozás befejezéséig újabb adatokkal fog gazdagodni Sós László bűnkronikája.

— Németh Mária óriási sikere Milánóban. Milánóból jelentik: Németh Mária, a bécsi Staatsoper énekesnője tegnap este a milánói Scalaban a Turandot című szerepében frenetikus sikert aratott. Az énekesnő a második felvonásban nyílt színi taptost kapott és a felvonás végén tizenhatszor hívták a lámpák elé. A Scala a közözhajnak engedve, meghosszabbította az énekesnő vendégjátékokra vonatkozó szerződését.

— Folyik az antiszemita propaganda Németországban. Berlinből jelentik: Még tavaly novemberben Marburgban az antiszemita ifjuság „Wille-Weg-Werk” címen könyvkiállítást rendezett, amelyen főképp antiszemita brosurák és könyvek szerepeltek. Feltűnő helyen és lármás elhelyezésben mutatták és ajánlották a Henry Ford és Alfred Rosenbergt műveit: „A nemzetközi zsidó” e. pamfletet és a „Cion bölesei” című rágalmozó iratot, amelynek tartalmát, mint ismeretes, már számtalanszor megcáfolták. Minthogy az antiszemita jellegű könyvkiállítás látogatását a marburgi felsőbb iskolák igazgatói is melegen ajánlották, a németországi zsidó szervezet tiltakozó lépéseket tett a porosz közművelődésügyi minisztériumnál. A miniszter a napokban válaszolt a zsidó egyesület beadványára. Válaszában a miniszter kijelenti, hogy semmilyen módon nem helyesli a kiállított könyvek egyoldalú kiválasztását és nagyon idegenül hatott rá, hogy felekezeti ellen izgató irdalmat külön kiemelték ezen a kiállításon. A jövőben — igéri a miniszter — gondja lesz, hogy hasonló kiállításokat ne mutassanak a német fiatalságnak.

— Berlinbe ismét egy német követ érkezett. Ezek mondták: — Állandóan üldözték a német követeket meg. Egy fiatal sikertül beszélne a kemény kalapot szerzőkocsit bérelt és az hoz hajtattott. Így s utlevelet. Ha parasban volna, tömegesen borolnának ki. Olyan ez, amilyent a töltött eddig. Az orosz tenetes helyzetben vattól tartanak, hoiket és kivégzik. Kétermésiket, különben a szovjet titkos kémébonát felkutatnak. 300 gramm kenyér jutponta és havonta egramm cukor, 400 gNégy hónap óta a tessop tejet sem ihattartóztatták és a bör a gyermekét. Mihelyvették tőle. Nehány megszabadult, keresztannak hire-hamva se tak róla számot adni a gyermekét, de mi

Az egészség a legdrágább kincs és ennek a megszerzése és megtartása a paptamási-i
LITHYNIA
Fsványviz rendszeres ivása által érhető el.
Kapható mindenütt!
Főlerakat: MOSA FERENC Cluj, Strad.
Avram Iancu 18.

Szárs anyagból készült butorainkat s nagy késleltre való tekintettel mélyen leszállított árban áruljuk.
FISCHER ALBERT
butoráruhaza Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 61.
Fióklerakat: Str. Regina Maria 10.

INNEN-

Canaleas leány

„Heraldo de Matap beszélgéstét közlnek, a spanyol harcosának a leány Enriqueta visszaemlékít 1912-ben meggy Canaleas még életkézetében. A legna mindig nyájas apa szadozott velük, ércnyak iránt, szeretletnek, boldognak Mária, a legidősebbja, hogy apja gyermek, mindig, becézte őt, sohasem ment el anesokta volna. Pár nappal a halála Mária — atyánk a pünknet, ahol Don Ják. November tizenhoz hivatott és ért együnk a közelében rettek hajunkból a s feketét tettek belőgy miert, csak a pánk meghalt. Nem a Canaleas leány eses ereklyéjük: az a an a pillanatban hából, amikor egy pőlyója kioltotta epanyolnak az életét

SzoMennyit dolgoznak lángelmék. Erről iományos folyóiratb rkeztetésre jut, hogng nagyon szorgalmelem azt tartja, h szerencsés pillanabgyan téved. A szeretartásának és faradlőznie.

Hires és ismeretes tabírása. De épp így luther, Calvin, Loyo s. Humbolt Sándor tívig naponta tizenny negszakítás nélkül, égykor kelt.

Justin, az olasz kól, hogy stílusa m s egyszerű. Egy-eg gyakran harmincöt Sz Dalambre, a csillag egy órát dolgozott. napoleon ellenségei zintén nem szakított Spinozza olyan nyit, hogy sokszor agyta el házat. I gyakran elfelejtett e. Lopez de Vega ezonta.

Orosz mBerlinbe ismét egy német követ érkezett. jobb Ezek mondták:

— Állandóan üldözték a német követeket meg. Egy fiatal sikertül beszélne a kemény kalapot szerzőkocsit bérelt és az hoz hajtattott. Így s utlevelet. Ha parasban volna, tömegesen borolnának ki. Olyan ez, amilyent a töltött eddig. Az orosz tenetes helyzetben vattól tartanak, hoiket és kivégzik. Kétermésiket, különben a szovjet titkos kémébonát felkutatnak. 300 gramm kenyér jutponta és havonta egramm cukor, 400 gNégy hónap óta a tessop tejet sem ihattartóztatták és a bör a gyermekét. Mihelyvették tőle. Nehány megszabadult, keresztannak hire-hamva se tak róla számot adni a gyermekét, de mi

INNEN--ONNAN

Canaleas leányai az apjukról

A „Heraldo de Madrid” című spanyol lap beszélgetést közöl, amelyben Canaleas leányai, Mária, Luja és Mariqueta visszaemlékeznek apjukról, aki 1912-ben meggyilkolták.

Canaleas még élénken él leányai emlékezetében. A legnagyobb harcokban is mindig nyájas apa volt, otthon eljárt, megadta velük, érdeklődött tanulmányaik iránt, szerette a tréfát. Elégettek, boldognak ismerték.

Mária, a legidősebb leánya azt mondja, hogy apja gyermeked kedély maradt mindig, becézte őt, a térdére vette és ölelése ment el anélkül, hogy meg ne sokkolt volna.

Pár nappal a halála előtt — mondja Mária — atyánk a színházba vitt bennünket, ahol Don Jouan Tenoriot adták. November tizenegyedikén magán hívott és értesemre adta, hogy együnk a közelében. Másnap aztán kitértek hajunkból a rózsaszín szalagot feketét tettek belé. Mikor kérdeztük, hogy miért, csak azt mondta, hogy anyánk meghalt. Nem is láttuk többé.

A Canaleas leányoknak van egy becses ereklyéjük: az a sétatob, amely abban a pillanatban hullt ki atyjuk kezéből, amikor egy pisztoly eldörent és elgyőzte kioltotta egyik legnémesebb anyolnak az életét.

Szorgalom és lángész

Mennyit dolgoznak a nagy emberek, lángelmék. Erről ír Philippi, egy túlmányos folyóiratban. Arra a végkövetkeztetésre jut, hogy a lángelme mindig nagyon szorgalmas és ha a közhírem azt tartja, hogy csak illetlen, szerencsés pillanatban tud alkotni, nagyon téved. A szerencsés ötletet évek tartásának és fáradságának kell megszereznie.

Híres és ismeretes Edison óriási munkássága. De épp így nagy munkás volt Luther, Calvin, Loyola Ignác, Napoleon, Humboldt Sándor több, mint harminc évig naponta tizennyolc órát dolgozott megszakítás nélkül, minden reggel egykor kelt.

Giustin, az olasz költő, ismeretes arról, hogy stilusa mennyire kerestelen és egyszerű. Egy-egy versét azonban csak harmincöttször írta át.

Dalambre, a csillagász naponta tizenegy órát dolgozott s 1814-ben, mikor napoleon ellenségei Páris ostromolták, szintén nem szakította meg munkáját. Spinoza olyan szenvedélyes munkás volt, hogy sokszor több napig nem aludt el a házában. Leonardo da Vinci csak akkor felejtett ebédelni, vacsorázni, Lopez de Vega ezer verssort írt naponta.

Látré rövid idő alatt írta meg óriási műveit, melyet az írók és tudósok társasága rendelt meg nála. Naponta 8-10 óráig dolgozott, egy órákor egy újat szerkesztett háromig, háromkor újra nekiült a szótára írásának. Egy órát pihent. Aztán újra dolgozott hajnali háromig.

Galilei is a nagy munkások közé tartozott, akinek feltedezései mindig egy pillanat szikraiból pattantak ki. A lángelme olyan, mint egy örökké égő tűz: állandóan fénylik és állandóan világít.

Orosz menekültek panasza

Berlinbe ismét egy csomó orosz menekült érkezett, jobbra földirtokosok. Ezek mondták:

— Állandóan üldöztek bennünket. Még a német követséget se közelíthetjük meg. Egy fiatalembernek csak úgy sikerült beszélnie a követséggel, hogy kemény kalapot szerzett valahonnan, fejkocsit bérelt és a követség kapujához hajtatott. Így szerettünk valahogyan bejutni. Ha parasztjainknak módjában volna, tömegesen, százezreivel vándorolnának ki. Olyan népvándorlás lenne ez, amelyet a történelem még nem látott eddig. Az orosz kisbirtokosok rettenetes helyzetben vannak. Állandóan üldöztek, hogy letartóztatják őket és kivégzik. Kénytelenek elrejtetni magukat, különben éhenhalnának. De a szovjet titkos kémei minden szemgöngyöt felkutattak. Az utolsó hat hónapban megállapították a fejadagokat: 200 gramm kenyér jut mindenkinek naponta és havonta egy kiló és kétszáz gramm cukor, 400 gramm vaj és huszonnégy hónap óta a gyermekeink egy se nem tehetünk meg. Sógornőmet letartóztattak és a börtönben szülte meg a gyermekét. Mihelyt megszületett elvették tőle. Nehány hét múltán, mikor megszabadult, kereste a gyermekét, de annak híre-hamva sem volt, nem tudta róla számot adni. A bátyám keresi a gyermekét, de mindhiába. Felesége

megőrült. A vallásüldözés tombol. Egy-egy vasutat viszik a papokat a Fehér-tenger egy szigetére, ott internálják őket. De nemcsak ellenük folyik a hadjárat,

hanem a templomok ellen is, melyeket kisajátítanak, középületekké alakítanak, bezárnak, vagy egyszerűen lerombolnak.

Életbevágó problémák a budapesti orvos kongresszuson

Az utolsó 10 év óta szinte minden állam alkotott szociális törvények világszerte vitatott, éles harc középpontjában álló kérdéssé tették: Meddig terjedjen az állami egészségvédelmi gondozás és meddig terjedhet az állam szociális gondoskodása a beteg ember érdekében? Szoros kapcsolatban áll ezekkel az orvos-társadalom szempontjából még ennél is életbevágóbb kérdés: A köztudott vagy a szabad orvos-választás rendszere érvényesüljön-e az állami társadalombiztosítás terén? Világszerte vitatott kérdések ezek, amelyek — tekintettel az orvos-társadalom nehéz kereseti viszonyaira, ma különösen aktualitással bírnak Magyarországon is. Ezeknek tárgyalására hívta egybe Dr. Csilléry András v. miniszter a magyar Országos Orvosszövetség rendkívüli közgyűlését május 10. és 11-re. Oly időpontra tehát, amikor a kongresszusra külföldről és belföldről érkező orvosok még megtekinthetik a Nemzetközi Vásár hét ország termelését felölő nagy ipari bemutatóját és amikor az orvosok egyben részesei lehetnek azoknak a nagy utazási kedvezményeknek is, amelyek a vásár igazolványaival ellátott utazóközösség rendelkezésére állanak május 17-ig bezárólag.

Az Orvosszövetség közgyűlésének a szociális problémák vitásán kívül fontos tudományos célja is van. Továbbképző tanfolyamoknak is megfelelő, világhíres egyetemi tanárok által már május 8-tól kezdve tartott, sorozatos előadások keretében, ismertetni fogják a vidék és a külföld orvosai előtt az orvosi tudomány legújabb kutatásainak eredményeit. Különösen azokról az új, vagy kiegészítő megállapításokról lesz szó, amelyekkel a magyar orvos-egy-

temek tudósai járultak hozzá a rák és a tuberkolózis elleni küzdelem, a bel- és idegyógyászat, a szülészet, a szemgyógyászat és a chirurgia újabb fejlődéséhez.

A kongresszussal egyidőben megalakítják a Magyar Orvosok Világszövetségét is. Az új szervezetnek két célja van: fenntartani és kiépíteni azokat a tudományos kapcsolatokat, amelyek a magyar klinikák kutatási eredményeit a kellő gyorsasággal publikussá teszik és egyben sokoldalú ellenőrzés alá vonják az egész világon. De ugyancsak fontos az új Világszövetség második célja is. Tagjai ugyanis résztvehetnek a magyar orvosszövetség élet- és nyugdíjbiztosító intézményében. Míg kínálkozik tehát ezzel arra, hogy a világ öt földrészére szétszórta magyar orvosok nyugodt megélhetést biztosítsanak maguknak öreg napjaikra és bebiztosíthassák hátramaradó családjuk existenciáját az öházában.

Az orvos-kongresszus és a Magyar Orvosok Világszövetségének gondolata óriási visszhangot keltett mindenfelé. Eddig már közel 6000 orvos jelentette be részvételét. Nagyszámmal csatlakoznak a tengerentúlról, Észak- és Dél-Amerikából. De legújában már Dél-Afrikából, Ázsiából, sőt Ausztráliából is érkeznek jelentkezések. A legnagyobb számmal természetesen az Európa különböző országaiba szakadt magyar orvosok vesznek részt. Spanyolországból, Portugáliából, de természetesen a közelebb fekvő országokból is még egyre érkeznek a bejelentések, úgyhogy a Magyar Orvosszövetség kezdeményezése teljes biztonsággal világra szóló eseménynek tekinthető.

KÖZGAZDASÁG

Megháttrált a kormány a szesz-törvény módosítása kérdésében

Madgearu kijelentette a bortermelőknek, hogy az új törvény nem sérti érdekelket

Bucaresti-Bukarest, április 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) P. Ioanituscu tegnapi kamarai beszédével kapcsolatban az Argus megállapítja, hogy a kért szesz-törvényjavaslat a gabonaszesz gyártására vonatkozólag is tartalmaz új intézkedéseket, továbbá a 96 fokos szesz újabb forgalombahozatalára, a szeszfinomításra és a szesz vizel való keverésére.

Egyébként tegnap délután 6 órakor Madgearu pénzügyminiszter fogadta a bortermelők küldöttségét, amelyet Garoflid vezetett a miniszter elé. Madgearu átvette a bortermelők kongresszusának határozati javaslatát, majd megnyugtatta a küldöttséget, hogy a szesz-törvény nem sérti a bortermelők érdekeit, hanem éppen ellenkezőleg, védelemben részesíti azokat. Erre Garoflid kifejtette a bortermelők aggodalmait. Több mint két óra hosszat tartott a megbeszélés, melynek során a miniszter ígéretet tett, hogy még bizonyos módosításokat fog eszközölni a javaslaton.

A szesz-törvényjavaslatot Madgearu tegnap megküldte a legfőbb törvényelőkészítő tanácsnak, ahol azonban nem iktatták, mert nem volt mellékelve a szokásos indokolás. A pénzügyminiszter kísérelt levelemben kérte a tanácsot, hogy a törvényjavaslatot sürgősen intézzék el.

50 százalékkal emeli a CFR az áruszállítási illetékeket?

Feltűnést keltő leleplezés a tarifa készülő módosításáról

Cluj-Kolozsvár, április 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A gyáriparosok erdélyi tagozatának tegnapi gyűlésén az egyik felszólaló feltűnést keltő leleplezéseket tett az államvasutak áruszállítási tarifájának készülő módosításáról. A felszólaló előadta, hogy a CFR vezérigazgatósága bizottságot küldött ki a tarifa olyértelmű módosításának tanulmányozására, mely lehetővé teszi az államvasutak jövedelmének fokozását. A bizottság most készítette el az új tervezetet, amelynek legjelentősebb intézkedése az, hogy az 500 km-ig terjedő szállításoknál 30-80 százalékkal emeli fel a jelenleg érvényben levő illetékeket. Átlag tehát 50 százalékos emelést ajánl a bizottság, ami az ország gazdasági életét annál súlyosabban érinti,

mert a szállítások túlnyomó többsége 500 km-es zónán belül mozog. Az iparvállalatok ugyanis, a dolgok természeténél fogva, olyan vidékeken helyezkednek el, melyek a fogyasztó területéhez a legközelebb esnek.

Egy másik intézkedése az új tarifatervezetnek az, hogy megszünteti azt a 45 százalékos kedvezményt, amelyet eddig a belföldi ipari termelők élveztek. Közvetlenül a gyáriparosokat érinti a tarifa-tervezet intézkedései, természetesen azonban, hogy a szállítási illetékek felemelése az árunak jelentős emelkedést fogja maga után vonni, amit viszont az egész ország meg fog érezni. Az ülésen jelen volt Negrutiu mérnök, a kolozsvári ipari és kereskedelmi kamara elnöke is, aki egyúttal az állam-

vasutak igazgatótanácsának tagja. Negrutiu mérnök kijelentette, hogy az illetékek felemelésére vonatkozó tervek egyelőre kezdetleges stádiumban vannak és ma csupán a módosítás előkészítésére delegált bizottság javaslatai formájában léteznek. A végleges tarifa előkészítése előtt az államvasutak vezérigazgatósága meg fogja konzultálni az összes ipari és kereskedelmi testületeket, elsősorban pedig a gyáriparosok szövetségét és az ipari és kereskedelmi kamarákat.

Ideiglenes kereskedelmi konvenció Románia és Spanyolország között. Bukarestből jelentik: Cardenas, bukaresti spanyol követ és az iparügyi minisztérium delegátusai között lefolytatott tárgyalások eredményeképpen, tarifaegyezmény jött létre Románia és Spanyolország között. Az egyezmény, melyet a kormány gazdasági bizottsága ratifikált, ideiglenes jellegű és addig marad érvényben, amíg a két állam között általános kereskedelmi konvenció jön létre. Az ideiglenes szerződés hat hónapi időtartamra szól.

Emelkedőben van Bulgária tojás-exportja. Szófiából jelentik: Bulgária tojás-exportja állandó emelkedést mutat. A tojás a legfontosabb exportcikkek közé számítható Bulgáriában. Az elmúlt napokban 77 vaggon tojást exportáltak külföldre. Március folyamán 600 vaggon tojást exportált Bulgária. A tojás-exportőrök kérésrel fordultak a bulgár államvasutakhoz, hogy boesássanak külön vonatokat rendelkezésükre a kivitel zavartalan lebonyolítása érdekében.

Nagyszerűnek ígérkezik az ez évi termés. Bukarestből jelentik: A földművelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések szerint a vetések nagyszerűen állnak. A tavaszi esőzések igen jótévé hatással voltak a tavaszi vetésekre, melyek csaknem mindenütt befejeződtek és amelyek a legmegfelelőbb atmoszferikus feltételek mellett történtek. Az eddigi perspektívák a legszebb reményekre jogosítanak fel az ez évi termésekre vonatkozólag.

Félmillióval csökkent a német munkanélküliek száma. Berlinből jelentik: A német munkanélküliek száma a februári helyzettel szemben több, mint félmillióval csökkent. A munkások főleg az építkezési iparban és a mezőgazdasági szezonmunkálatoknál nyertek elhelyezést. Ebben a pillanatban két és félmillióra tehető a német munkanélküliek száma.

570.000 tonna szenet kötött le a kormány a CFR részére a zsilvölgyi kőszénbányáknál. Bukaresti tudósítók jelentik: A kormány tegnap fixizotta a zsilvölgyi bányarészvénytársaságokkal a CFR szénkészletének lekötésére vonatkozó megállapodását. A kormány 570.000 tonna kőszén átvételére kötelezte magát, tonnánként 110 lejese árban. Ennek a szénmennyiségnek 25 százalékát a Resicai Művek veszik át. A bányatársaságok ennek alapján arra kötelezték magukat, hogy három hónapig egyetlen munkást sem bocsájtsanak el. A CFR vezérigazgatósága ezután fog nyilatkozni arra vonatkozólag, hogy a lekötött szénmennyiségre reflektál-e, vagy sem.

Készül az autóbusszkoncessziók végrehajtási utasítása. Bukarestből jelentik: Az autóbusszjáratok koncessziójára vonatkozó törvény végrehajtási utasításának kidolgozásával a kereskedelmi és iparügyi miniszter egy bizottságot bízott meg. A végrehajtási utasítás most van készülőben s rövidesen nyilvánosságra kerül.

A vámszabadraktárak koncessziójára rövidesen kiadják az árlejtéseket. Bukarestből jelentik: A vámszabadraktárak felállítására vonatkozó törvény a hivatalos lap legutóbbi számában már megjelent. Az egyes koncessziók elnyerésére vonatkozó árlejtések a közeli napokban jelennek meg.

Ujabb ítéletek Palesztinában. Jeruzsálemből jelentik: A bíróság Anna Suenik nevével tel-avivi zsidó leányt, akinél a detektívek kommunista iratokat találtak, két hónapi fogságra és az országból való kiutasításra ítélték. A bíróság a Ramalából származó Alfarku sejket, aki pamfletet írt a kormány ellen, 100 font pénzbírságra ítélt. Ez az ítélet azonban csak feltételes, mert ha Alfarku sejk egy éven belül nem követ el büntetendő cselekményt, a 100 fontot visszakapja. A jaffai kikötőben egy Braziliából származó arab bevándorlónál három revolvert találtak. Az arabot letartóztatták.

Hirdessen az Uj Keletben

YNYIA
Reg. Ferdinand 61.
Regina Maria 10.

Színház—Művészet

A Magyar Színház irodájának közleményei:
ANTONIA, JÁNOS VITÉZ, SZÓKIK AZ ASSZONY.

A Magyar Színház igazgatósága felhívja a közönség szíves figyelmét arra, hogy a Fedák Sári föllépésére már vasárnap reggel óta árusítja a pénztár a jegyeket s előreláthatólag 1-2 napon belül már mind a három előadásra elfogyni minden jegy. Aki tehát meg akarja nézni Fedák Sárít valamelyik darabban, haladéktalanul siessen a pénztárhoz s biztosítsa helyét. Fedák Sári szombaton este az „Antónia”-ban, vasárnap este a „János vitéz”-ben, hétfőn este „Szózik az asszony”-ban lép fel.

HOLNAP ESTE: MATYIKA SZÍNÉSZNŐ SZERETNE LENNI.

Csathó Kálmán legújabb darabja, a budapesti Vígsház idei évadjának egyik legnagyobb sikert aratott műsordarabja, a „Matyika színésznő szeretne lenni”, holnap este kerül színre először Kolozsváron, a női főszerepben Marsi Gizivel.

TOMMY ÉS TARSA, CSUNYA LÁNY MOZIHELYÁRAKKAL.

Holnap, (május 1-én) délután fél 3 órakor a „Tommy és Tarsa”, vasárnap délután fél 3 órakor a „Csunya lány” kerül színre. Mind a két előadást nagyon olesó mozihelyárrakkal tartják meg. Az idei évadnak ezek lesznek az utolsó mozihelyáras délutáni előadásai.

MA UTOLJÁRA: MAHARADZSA SZÍVE (R A J A H).

A Magyar Színház nagyszabású film-újodonsága, a keleti tárgyú, pazar pompájú „Maharadzsza szíve” (Rajah) ma utoljára látható a Magyar Színházban.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Szerdán, április 30-án háromnegyed 9 órakor: Béla, aki 26 éves. (Újdonság, 2-odszor. Napi bérlet 40. szám, A. Sorozatszám 302.)

Csütörtökön, május 1-én fél 3-kor: Tommy és Tarsa. (Operette-újodonság nagyon olesó mozi-helyárrakkal. Sorozatszám 303.)

Csütörtökön, április 1-én 6-kor: Két leány az utcán. (Morvay Böske föllépésével. Sorozatszám 310.)

Csütörtökön, május 1-én 9-kor: Matyika színésznő szeretne lenni. (Csathó Kálmán legújabb vigjátéka. A budapesti Vígsház rendkívüli sikerű újodonsága. Először. Napi bérlet 40. szám, B. Sorozatszám 304.)

Péneken, május 2-án este háromnegyed 9-kor: Matyika színésznő szeretne lenni. (Újdonság, 2-odszor. Utolsó bérletszám 40. C. Sorozatszám 305.)

Szombaton, május 3-án d. u. fél 3-kor: Bánk bán. (Az idei évad utolsó ifjúsági előadása. Az ifjúság Katona József-ünnepé. Szentgyörgyi István, Poór Lili, Janovics Jenő föllépte. Bevezető előadást tart: Gönczy László. Sorozatszám 306.)

Szombaton, május 3-án d. u. 6-kor: Ihász Aladar színésziskolájának vizsgalati előadása. Sorozatszám 307.)

Szombaton, május 3-án este 9 órakor: „Antónia”. (Fedák Sári vendégjátéka, mérsékelt emelt helyárrakkal. Sorozatszám: 308.)

Vasárnap, május 4-én fél 3 órakor: „Csunya lány”. (Operette-újodonság nagyon olesó mozi-helyárrakkal. Sorozatszám: 309.)

Vasárnap, május 4-én este 9 órakor: „János vitéz”. (Fedák Sári vendégjátéka. Mérsékelt emelt helyárrakkal. Sorozatszám: 311.)

Hétfőn, május 5-én este 9 órakor: „Szózik az asszony”. (Fedák Sári vendégjátéka. Mérsékelt emelt helyárrakkal. Sorozatszám: 312.)

CORSO FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Szerda 5, 7 és 9 órakor: Premier! Mámoros éjszakák. Különleges alkotásu hangos film. J. Kessel: „Rongyos hercegek” c. regénye után. A kozákok csodás kórusa, a híres kozák késtanc és a legbravurósabb, legmerészebb kozák lovas mutatványok.

Csütörtökön 5, 7 és 9 órakor: Mámoros éjszakák.

Pénteken 5, 7 és 9 órakor: Mámoros éjszakák.

Szombaton 5, 7 és 9 órakor: Mámoros éjszakák.

SELECT-MOZGO:

Szerda: 3, 5 és 7 órakor A pogány szerelmi dala. Ramon Novarro legjobbban sikerült hangos filmje.

Este 9 órakor „Verdun, történelmi látomások” melyen megrázó háborús film ünnepélyes megnyitójá, a francia konzul védnöksége alatt. A film csakis a meghívók felmutatásának ellenében tekinthető meg.

Csütörtök: Verdun, történelmi látomások, melyen megrázó dráma, mely rekonstruálja a világháború legmegrázóbb jelenetét.

Péntek: Verdun, történelmi látomások, melyen megrázó dráma, mely a francia és a német hadseregek közreműködésével rekonstruálja a háború legmegrázóbb jelenetét.

Szombat: Verdun, történelmi látomások, melyen megrázó dráma, mely híven adja vissza Verdun várának bevételét. A legszebb és legmegrázóbb háborús film.

Vasárnap: Verdun, történelmi látomások, melyen megrázó dráma, mely rekonstruálja a világháború legmegrázóbb jelenetét.

URANIA-MOZGO:

Szerda: Csempészmenyasszony, az UFA egyik legjobb néma filmje, főszerepben: Jenny Jugo és Enrico Benfer.

Csütörtök: A pogány szerelmi dala, általános közkívánatra. Ramon Novarro legjobban sikerült hangos filmje, melynek szépsége vetekedik a „Fehér árnyak”-kal.

Péntek: A pogány szerelmi dala. Ramon Novarro melyen megrázó hangos film, mely a „Csendes Ocean”-legszebb szigetén játszódik le.

Szombat: A pogány szerelmi dala. Ramon Novarro, melyen megrázó énekli filme, melynek szépsége vetekedik a „Fehér árnyak”-kal.

Vasárnap: A pogány szerelmi dala, ma utoljára, főszerepben: Ramon Novarro.

Rádió műsor

Idő: Középeurópai

Szerda, április 30.

Bukarest. 16: Rádiózenekar. 17: Felolvasás. 17.15: Beszélő újság. 18: Rádió Egyetem. 19: Gramofon. 20: Hárfaszóló. 20.20: Dalok. 20.40: Felolvasás. 21.20: Dalok. 21.45: Beszélő újság.

Budapest. 9.15: A rádió házikvartett-jének hangversenye. Strauss: Cagliostro Bécsben, nyitány. Clement: Vallomás. Duffet: Gavott. Morisson: Harmat a mezőn, jellemkép. Robrecht: Bécsi operettrevü. Severac: Mimi és a márkinő, menüett. Dr. Schemmel Emilné: Illúzió, keringő. Moret: Holdvilágos szerenád, tangó. Pfeiffer: Musett. Sándor Jenő: De szép vagy, tangó. Barna: Dolores del Rio. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó. 12.05: A m. kir. 1. honvédegyalozred zenekarának hangversenye. Réh: Pusztai hangok, induló. Leoncavallo: Keringő. Adam: A nürnbergi baba, nyitány. Verdi: A végzet hatalma, duett. Nagy ábránd Liszt műveiből. 12.25: Hírek. 14.30: Hírek. 16.10: Ozorayné Kálmán Margit novellája: „Balatoni sellő”. Felolvassa a szerző. 16.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 17: Gyarmathy Sándor felolvasása: „Hogyan készül a gramofonlemez”. 17.30: Az Orsz. m. kir. Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola zenekari hangversenye. Dohnányi Ernő dr. Schumann: Zongoravers. Beethoven: Zongoraversenye. 19.15: Olasz nyelvoktatás. 19.45: Orbán Sándor magyar nótákat énekel Rigó Jancsi és cigányzenekarának kíséretével. 20.40: Tóvárosi Fischer Emil, a Budapesti Nemzetközi Vásár előzőkének előadása: „A Budapesti Nemzetközi Vásár”. 21: Fuvós kamarazeneest. Beethoven: Fuvóskvintett. Mozart: Fuvóskvintett. 21.40: Váshelyi Jenő előadása: „A japán-magyar Davis Cup tennis-mérkőzéséről.” 22: Időjelzés, időjárás, hírek. Majd: Keringők és operett-részletek. O. Strauss: A vig Nibelungok — nyitány. Granichstaeden: A császár nő táncolni akar. Lehár: Luxemburg grófia — egyveleg. Paul Lincke: Szent János-bogárka. Fall: „Az elvált asszony”, keringő, közzene. A. Friml — H. Stothari: Rose Marie — egyveleg. Lehár: Hercegisasszony — keringő. O. Strauss: Riquette — egyveleg.

Bécs. 20.05: Szimmi, utána zenekari hangverseny.

Berlin. 18.30: Lehár zeneművek. 22.30: Hamburg.

Breslau. 0.30—1.30: Gramofon.

Frankfurt. 19.30: Lehár-hangverseny.

Hamburg. 22.30—1: Ealpurgisz-éj.

Brit nemzeti műsor. 19.45: Mascagni: „Parasztbeccület” c. operája. Puccini: „Gianni Schicchi” c. operája.

Köln. 20: Kedvelt nyitányok és keringők. 21: Szimfónikus hangverseny. Erdlen, Brahm, Schumann műveiből. Lipse. 19.30: Lehár-est.

Stuttgart. 21.30: Az európai zene 1910-tól 1920-ig.

Belgrád, Ljubljana. 17.30: Cseh dalok. 20: Dvorak: Requiem Prágából.

London. 20.35: Katonazene. Varsó. 20.30: Szólisták játéka.

Kattovitz, Poznan. Moniuszko: „Straszny Dwor” c. operája.

Milano, Torino. 20.30: Vegyes zene. Prága. 20: Dvorak Requiemje.

Osló. 20: Rádiózenekar.

Toulouse. 22.30: Kávéházi zene.

Csütörtök, május 1.

Bukarest. 16: Rádiózenekar. 17.25: Beszélő újság. 17.30: Rádiózenekar. 18: Rádióegyetem. 19: Gramofon. 20: Opera.

Budapest. 9.15: Gramofonhangverseny Goldmark: Sakuntala — nyitány. Bizet: Carmen — torreador dal. Puccini: Tosca. Verdi: Rigoletto. Strauss: Bécsi vér! — keringő. Várady: Ahogy engem ver az Isten. Eröss Béla: Hogyha lát is nap-nap után. Barna az én babám. Vincze: Aranyszörű kis barányka. Sándor: Cselényi Jóska mulat. Kurucz—Ögyek: Katonadalok. Kulinyi—Vincze: Szép vagy, gyönyörű vagy, Magyarország.

Illiczky—Stepat: Hallod-e, mit susog a szél. Füredy—Tierney: Rio Rita. Illiczky—Vértes: Halovány őszi rózsza. Lehár: Losonei induló. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. 12.05: A Fejes-szalonzenekar hangversenye. Suppé: A mesterné — nyitány. Lehár: Cigányzerelem — operett egyveleg. Szentkár: Aranyphár — keringődal. Szentkár: Talán majd holnap — tangó. Énekl Fekete Pál. José Armamandola: Ballet-szvit. 12.25: Hírek. 13: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 14.30: Hírek. 16: Rádió Szabad Egyetem. 6.10: Honvédegyalozred zenekara. 6.50: Angol óra. 7.45: Gyorsírás. 8.35: Lehár-est. 11.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, cigányzene.

Bécs. 20.20: Mozart: Figaro lakadalmi c. operája.

Berlin. 19.55: Beethoven: Fidelio c. operája.

Breslau. 19.25: Tájszólás-humoristák gramofonon. 20.30: Szórazottat est. Derius zene, bordalok, zenei tréfák.

Frankfurt—Stuttgart—Hamburg. 20: Beethoven IX. szimfóniája és a Leonora nyitány.

Köln. 20: Szórazottat zene.

Lipse. 20.30: Bruckner: IV. szimfónia.

Belgrád. 22.15: Balalajka-zene.

Ljubljana. 19.30: Opera.

Prága, Pozsony, Ostrava, Brünn. 20.50: Dvorák-est.

Milano—Torino. 21.15: Vegyes hangverseny.

Róma—Nápoly. 21: Opera.

Varsó—Kattovitz. 20.30: Könnyű zene.

Riga. 19.03: Lett zeneest.

Osló. 22.10: Szavalat.

Toulouse. 20.45: Operett-részletek és opera-ábrándok. — 21: Filharmonikus hangverseny.

Péntek, május 2.

Bukarest. 16: Román és könnyű zene. 17: Felolvasás. 17.15: Beszélő újság. 17.30: Zenekari hangverseny. 18: Rádióegyetem. 20: Szimfónikus hangverseny. Weber: Scholl-nyitány. Mendelssohn: Szentivánéji álom. 20.40: Felolvasás. 20.55: Gutianu operánekésnö hangversenye. 21.15: Wagner: Lohengrin. Ippolitov-Ivanov: Kaukázusi vázlatok.

Budapest. 9.15: A Mándits-szalonzenekar hangversenye. Jos. Strauss: Vig cimborák. Wallace: Maritana — nyitány. Urbach: Ábránd Schubert műveiből. Várady Aladar: Nem kérek többé eskőt asszonyom — tangó. Szántó: Budán — tangó. Buzás: Maga vagy senki más — tangó. Lehár: Luxemburg grófia — egyveleg. Kolmann Lipi: Azóta már — tangó. Károlyi Lojzi: Tangó dal. G. Sally: Csalódni kell, a hiség fázis — tangó. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó. Hangverseny. Beethoven: Mondschein szonáta. Mascagni: Parasztbeccület — Santuzza áriája. Szabados Béla: Fanni — Szedjük életünk virágait. Schubert: As-dur Impromptu. Schubert: Az utmutató. Grieg: Szeretlek. Gyulai Elemér: báró Wlassics Gyula: Ösz. Liszt: E-dur Polonaise. Kodály: Jöjj madárka. Csiky János: Bánkódás. Lavotta Rezső: Valahogy. 12.25: Hírek. 13.00: Pontos időjelzés. 14.30: Hírek. 15.30: Tabdy Tibor országgyűlési képviselő, a Movero társelőnökének előadása: „Repülés motor nélkül”. 16.00: Marczinkó Ferenc dr. felolvasása: „Az érettségi vizsgálat”.

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17.00: Dévai Aranka novellája. „Ordas Ilon”. 7.25: 36-ik Rác Laci cigányzenekarának hangversenye. 18: Császár Elemér előadása: „Képek magyar irodalom multjából”. Közreműködik: báró Szentkeresztyné Nyers Rózi. 19.00: Bitten János felsőházi előadása: „Az épülő jubiláris nemzetségi vásárról”. 19.25: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és az előadás színlapjának felolvasása. 19.30: m. kir. Operaház előadásának közvettése, Poldini: Farsangi lakodalm. V. opera. 22.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Bura Sándor és cigányzenekarának hangversenye.

Bécs. 20: Tréfás zenei bazar.

Berlin. 20.30: Lehár-est.

Hamburg. 21.30: Orgonahangverseny.

Köln. 20: Dalest.

Belgrád. 21.15: Kamarazene.

Varsó, Kattovitz. 20.15: Filharmonikus hangverseny. Hindemith, Frenk Schubert műveiből.

Riga. 19.03: Olasz zeneest.

Milano—Torino. 20.30: Nagy szimfonikus hangverseny.

Róma. 21.02: Ranzató: A rózsák rósa.

Prága. 19.30: Giordano: A király zenés meséje. Utána Laftuadda: A nevetséges diszbabák c. operája.

Pozsony. 17.20: Magyar óra. Liszt: B és XIV. rapzódiaja. 18.35: Gramofon.

Brünn. 16.30: A morva zeneszerző klubjának hangversenye.

Osló. 20: Filharmonikus hangverseny.

Toulouse. 20.25: Operarészletek.

Uj kedvezmény vendéglátóknak

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtottj **20%** kedvezményt szobaárainkból **10%**

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) mindunkban van a UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni

Magyar Kir. Operaház Nemzeti Színház Kamara Színház

előadásaira szóló mérsékelt árú jegyekkel. Tisztelt vendégeink, kérjük szoba- és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK SZÁLLODA Budapest

szemben a Keleti pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltség.)

Apróhirdetéseik

JÉGSZEKRÉNYEK

mészárosok és vendéglősök részére is minden méretben. Sörkimerő pultok KERTÉSZnél Targu-Mures, telefon 314. Kiváratra árjegyzék. — Képviselet Brassó és vidékére. PAUL TITTES Brasov

NYÁRI FÜRDŐZÉS

SÉT bízható, ha nyomban 100 leírt Kórház sorjegyét vásárol, mellyel május 20-án milliómos lehet. „Sorsjegyiroda” Piata Uniri 20.

NEVELŐT keresek gyermekeim mellé ki héberül tud s iskolai tanulmányaikban előkészítheti őket, — fizetéssel és teljes ellátással. Szuk Lejos Sighet, Str. Cosbuc 14.

KIADÓ Donát ut végén Szamos mellett gyümölcsös lakóházzal Kremitzkyné, Burgya vendéglővel szemben.

KÜLÖNBÉJÁRAT elegánsan burtozott szoba fűdésbánszállal a belvárosban kiadó. Cim a kiadóba.

NAGYVÁRADON utcai balkonos szoba, fűdésbánszállal, urileányok vagy fiúk izr. zsáldnál kiadó. Özv. Berger Antalné Oradea-Nagyvárad, str. Cante-mir 42. I. sz. (Beethy Ödön-utca).

MEGKEZDETT nyemperza falvédő (kézzel varrott) mely együtt olcsón adó. Cim a kiadóba.

EGY varrógép és antik asztal eladó. Pát-utca 16.

Magyar, német, mán gyorsírási órák (összehasonlító módszer szerint) olcsón lehet. Cim a kiadóba.

SCHWARTZ NÁCNÉ kóser tejnoka május hó 4-ig vegetárius konyhával kibővíti Reg. Ferenand (Wesselyné) 10. sz. alatt az utcában megnyílik. Ugyanott naponta friss tej és bivalytej, ugyanott naponta frissen szitett tejszín, vaj és túró kapható. Csécszemőnek és tegeknek állandóan tehenőtől fejt tej kapható hához szállítva is.

MAKULATURA pir 5 kg.-ként is eladó az Uj Kelet kiadóba.

XIII évfolyam
 1930. n
 Csüt
 5690 év

Uj Kelet az e...
 ...
 ...
 ...

Amióta a földgö...
 változása vette át...
 hangu, sivar jégko...
 berek mindig nagy...
 donitottak a tavasz...
 zók kibomló pompá...
 zatos keringése fo...
 rügyek megerősíté...
 azt a hitet, amit...
 név szerint Heracl...
 datban foglalt össz...
 minden e földön v...
 vette.

A reménység, a s...
 etőségének fel ne...
 ata ez az embe...
 akább van okuk a...
 nál inkább remény...
 ségek ez a fanati...
 négy évtizeddel eze...
 vedő tömegeiben az...
 május eseményeire...
 zók és reménykedő

Azóta május else...
 államban hivatalos...
 merték. És csakne...
 munkásság az ünne...
 reménységének és...
 kifejezést adjon. An...
 kodnak ehhez a vil...
 reménységnek realis...
 fogatkoztak s ma...
 ben, tekintet nélkül...
 nemzeti jellegre, mi...
 ság, a reménység...
 zel csaknem egyenl...
 ság és lázas türelm...
 lelkeken.

Az általános gaz...
 az egész világot me...
 azt a tulfeszült atm...
 manyokat arra ösz...
 elseje demonstratív...
 különböző korlátoka...
 kek elvesztették a...
 niának változatos...
 ben való hitet s a...
 zord, komor kétség...
 bizonytalan jövő...
 ságnak és türelmet...
 te pszichotikus meg...
 téves illúzió is foko...
 hogy a fejlődés az...
 állott s abból a ká...
 szonás hangjait a...
 cheszterei hangozta...
 vezetett ut. S a jelek...
 szatok tényleg meg...
 ziót. A békevégek lá...
 dése, a gazdasági é...
 Amerikában is, ma...
 ma már egy nagy...
 meghaladják, szert...
 kanélküliek millió...
 belső nyugtalansá...
 meg a legjobb hisz...
 abban, hogy alkotó...
 ják vissza a békek...
 lagos nyugalmát és

Ma már, a világt...
 negyedik évben...
 hogy a leszerelés...
 hajótörést szenved...
 az, hogy a Népszöv...
 vidálni azokat a b...
 teket, melyek a leg...
 is állandóan izgalo...
 diai forradalom eg...
 retekben bontakoz...
 az angol imperial...
 lenségbe vetett hi...
 Anglia belső politi...
 nyugtalanító jelek...
 lyek még ebben a...
 getországnban is a...
 és türelmetlenségé...

De a politikai ny...
 tétek készülő viha...
 kontinens legkülön...
 is éppenny megnyíl...
 ban, illetőleg India